

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Zorginstituut Nederland

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
vragen@zinl.nl

T +31 (0)20 797 82 27

2026012647

Onze referentie

2026012647

Datum 6 juli 2026
Betreft Evaluatie Passende zorg verbetertraject Klachten vanuit de lage rug

Geachte mevrouw Hermans,

Hierbij bied ik u de Evaluatie van het *Passende zorg verbetertraject Klachten vanuit de lage rug* aan. In deze gids blikt Zorginstituut Nederland terug op de implementatiefase van het verbetertraject. We benoemen de gemaakte afspraken van het [verbetersignalement uit 2021](#) en we beschrijven de ondernomen verbeteractiviteiten, de positieve effecten, inzichten en verdere verbeterkansen voor partijen in de zorg. Daarmee biedt de gids niet alleen een terugblik, maar ook handvatten voor iedereen die aan de slag wil met het verder verbeteren van de zorg voor mensen met klachten vanuit de lage rug.

Dit is het eerste deel van de evaluatie volgens de herziene evaluatiemethodiek voor Passende zorg verbetertrajecten. Deel 2 volgt naar verwachting in 2028. Daarin evalueren we met behulp van declaratiedata de effecten op het zorggebruik.

Het belang van passende zorg bij mensen met klachten vanuit de lage rug

Klachten vanuit de lage rug behoren tot de meest voorkomende aandoeningen in Nederland en veroorzaken grote ziektelast. Meestal is er geen specifieke lichamelijke oorzaak van de klachten aantoonbaar. Naast lichamelijke oorzaken kunnen ook psychologische en sociale factoren een rol spelen, zoals beschreven in het biopsychosociaal model.

Multidisciplinaire afstemming in de hele zorgketen en verbeterde voorlichting en keuze-informatie voor patiënten kunnen veel winst opleveren voor zowel de patiënten als de maatschappij. Door betere coördinatie ontvangen patiënten met lage rugklachten, ongeacht waar zij hun zorgtraject starten, op het juiste moment de juiste zorg. Goede voorlichting en uitkomst-informatie van behandelingen helpt patiënten hun klachten beter te begrijpen, ondersteunt hen bij het nemen van regie in het omgaan met de klachten en helpt hen bij het samen beslissen over mogelijke behandelingen. Deze verbeteringen kunnen leiden tot een afname van zorggebruik, een reductie in de kosten en een verbeterde kwaliteit van leven.

Implementatie van de verbeterafspraken

In april 2021 is het [Verbetersignalement Klachten vanuit de lage rug](#) gepubliceerd, met afspraken voor verbeteringen en de mogelijke impact daarvan. In de implementatiefase van dit traject zijn de betrokken partijen aan de slag gegaan met diverse verbeteractiviteiten. De implementatiefase van het verbetertraject heeft ruim

vier jaar geduurd en leidde tot waardevolle stappen richting passende zorg. Belangrijke mijlpalen zijn de totstandkoming van de multidisciplinaire *Leidraad Organisatie en werkwijze zorg voor patiënten met chronische pijn (2026)*, met daarin een stroomschema waarin het zorgpad voor patiënten met klachten vanuit de lage rug is uitgewerkt. Daarnaast zijn richtlijnen en richtlijnmodules ontwikkeld of herzien. De richtlijnen van de medisch specialistische zorg voor patiënten met lage rugpijn worden multidisciplinair en in clusterverband ontwikkeld en herzien. Hierdoor worden de richtlijnen beter op elkaar afgestemd. Het NHG neemt hier in een pilot aan deel. Er is scholing aangeboden aan zorgprofessionals. Patiënteninformatie is verbeterd. Overige verbeteractiviteiten zijn gericht op het verbeteren van de inzet van pijnmedicatie en het verminderen van opioïdengebruik.

Zorginstituut Nederland

Datum

6 juli 2026

Onze referentie

2026012647

Verdere verbeterkansen voor zorgpartijen

Ondanks grote inzet van de betrokken partijen konden niet alle verbeterafspraken volledig worden gerealiseerd. Denk daarbij aan verbeteractiviteiten voor de bekostiging van lijnoverstijgende zorg, het openbaar maken van uitkomstinformatie, afstemming over doorverwijzing naar en binnen de tweede lijn en afstemming over het moment van beeldvormend onderzoek. De opgedane inzichten leveren waardevolle aanknopingspunten voor verdere verbetering.

Het Zorginstituut verwacht van betrokken partijen dat ze de implementatie van verbeterafspraken voortzetten. We verwachten dat partijen op korte termijn besluiten wie de regie in de voortzetting van dit verbetertraject gaat nemen.

Aangepaste evaluatiemethodiek passende zorg verbetertrajecten

In 2024 heeft het Zorginstituut de wijze van evalueren van Passende zorg verbetertrajecten herzien zodat toekomstige evaluaties efficiënter kunnen worden uitgevoerd. Dit resulteert in een gids die makkelijk verspreid kan worden onder belanghebbenden en impactvoller is dan eerdere evaluaties.

Deze gids is onder andere tot stand gekomen door input die is verkregen bij de laatste bijeenkomst van de implementatiefase. Daarin hebben de betrokken partijen aangegeven wat dit verbetertraject voor hen heeft opgeleverd, waar ze tevreden over waren, wat anders had gekund en hoe ze verbetermogelijkheden in de toekomst een vervolg willen geven. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van een schriftelijke terugkoppeling over de stand van zaken van alle verbeteractiviteiten. Dit heeft geresulteerd in een praktische gids waarin we reflecteren op de implementatiefase en handvatten delen voor verdere verbeteringen in de toekomst.

We zullen de verdere implementatie van de verbeterafspraken voor passende zorg voor mensen met klachten vanuit de lage rug met belangstelling volgen.

Hoogachtend,

Lonneke Koenraadt-Janssen
Directeur Zorg

Bijlage: Evaluatie Passende zorg verbetertraject